

ZOONOTISKE TARMINFEKTIONER 2004

Uge 9, 2005

Zoonoser er sygdomme, der overføres fra dyr til mennesker. Zoonotiske tarminfektioner opstår efter indtagelse af forurenede fødevarer eller vand eller efter kontakt til inficerede dyr.

Generel udvikling

Campylobacter jejuni/coli har siden 1999 været den hyppigste bakterielle zoonose. I laboratiormeldesystemet blev der i 2004 registreret 3724 tilfælde (69 pr. 10^5). Incidensen faldt i både 2002 og 2003, men steg med 5% i 2004 sammenlignet med 2003, figur 1.

Forekomsten af salmonella har generelt været faldende siden 1997. I 2004 blev der i alt registreret 1538 tilfælde (28 pr. 10^5), 11% færre end i 2003, hvilket er det laveste antal siden 1985. Det samlede tal dækker over et fald på 26% for S. Enteritidis (546 tilfælde), en stigning på 4% for S. Typhimurium (467 tilfælde) og et uændret niveau for gruppen af øvrige serotyper (525 tilfælde). S. Enteritidis, som primært kommer fra hønseæg, er stadig den hyppigste serotype, tabel 1, men er nu næsten på niveau med S. Typhimurium, der primært overføres fra svine- og fjerkrækød.

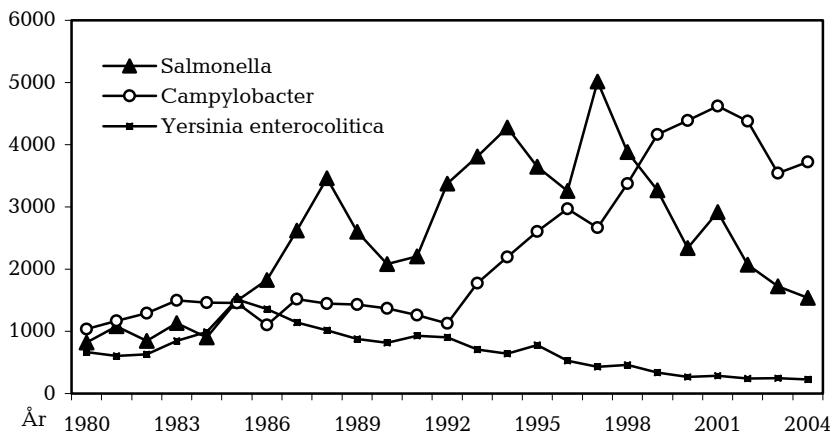
Tabel 1. Antal salmonellaepisoder fordelt på serotype, 2004

Serotype	Antal	(%)
S. Enteritidis	546	(36)
S. Typhimurium	467	(30)
S. Virchow	38	(2)
S. Newport	36	(2)
S. Stanley	35	(2)
S. Infantis	32	(2)
S. Dublin	27	(2)
S. Uganda	25	(2)
S. Kentucky	18	(1)
S. Saintpaul	18	(1)
Øvrige	296	(19)
I alt	1538	(99)

Der blev registreret 227 tilfælde af Yersinia enterocolitica (4,2 pr. 10^5), et fald på 7% i forhold til året før.

Der blev registreret 168 tilfælde af verocytotoksinproducerende E. coli (VTEC) (3,1 pr. 10^5), 30% flere end i 2003. I 2004 var 47 (28%) af tilfældene forårsaget af serogruppe O157, der traditionelt er blevet betragtet som den mest virulente. Der blev anmeldt fem tilfælde af hæmolytisk uræmisk syndrom (HUS) i 2004, alle patienter havde verificerede VTEC infektioner.

Figur 1. Antal registrerede infektioner forårsaget af Salmonella, Campylobacter og Yersinia enterocolitica, 1980-2004

Tabel 2. Aldersspecifik incidens pr. 10^5 af zoonotiske tarminfektioner, 2004

Alder (år)	Campylobacter	S. Enteritidis	S. Typhimurium	Andre salmonella	Yersinia enterocolitica	VTEC
< 1	76	12	29	54	25	9
1-4	106	24	19	19	32	21
5-14	48	9	7	6	6	3
15-24	122	11	7	10	2	2
25-44	92	7	8	10	2	2
45-64	47	11	8	9	2	2
65+	31	10	9	7	2	2
I alt	69	10	9	10	4	3

Den aldersspecifikke incidens, tabel 2, følger mønsteret fra de foregående år, EPI-NYT 9/04.

Yderligere oplysninger om antallet af bakterielle tarminfektioner præsenteres på www.mave-tarm.dk.

Kommentar

Humane infektioner med campylobacter var i 2004 mere end dobbelt så hyppige som infektioner med salmonella. Hovedkilden til campylobacter formodes at være fjerkræ.

Fjerkræbranchen har i samarbejde med Fødevarestyrelsen i de forløbne år arbejdet på at reducere indholdet af campylobacter i fersk fjerkræ.

Denne indsats har formentlig kunnet aflæses i den faldende humane incidens i 2002 og 2003, men en yderligere reduktion i antallet af tilfælde sidste år har ikke kunnet opnås. I modsætning hertil har det gennem en målrettet indsats i de forløbne år været muligt effektivt at bekæmpe salmonella i æg-, fjerkræ- og svineproduktionen. Handlingsplanen mod salmonella i konsumægteproduktionen medførte i 2004 et fortsat fald i antal-

let af S. Enteritidis, mens antallet af tilfælde med øvrige salmonellatyper forblev stort set uændret. Antallet af infektioner med Yersinia enterocolitica lå for femte år i træk på et stabilt, lavt niveau.

VTEC infektioner omgærdes af en særlig høj opmærksomhed på grund af risikoen for HUS. I 2004 fortsatte den årlige stigning i antallet af tilfælde, der har fundet sted siden registreringen begyndte, fraset et fald i 2003. En del af stigningen skyldes formentlig forbedret diagnostik, men stigningen skyldes også to udbrud: et generelt udbrud, der menes associeret med mælk, EPI-NYT 14/04, og et udbrud forbundet med geder på en besøgsbondegård, EPI-NYT 25/04. Patienter med påvist VTEC infektion vil frem til november 2005 fortsat blive inviteret til at deltage i en case-control undersøgelse, der skal afdække risikofaktorer for infektion med VTEC, EPI-NYT 20/03.

(S. Ethelberg, K. E. Olsen, F. Scheutz, Afdeling for Bakteriologi, Mykologi og Parasitologi, K. Mølbak, Epidemiologisk afdeling)

Individuelt anmeldelsespligtige sygdomme

Antal anmeldelser modtaget i Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Tallene for 2005 er foreløbige.

Tabel 1	Uge 8 2005	Kum. 2005 ¹⁾	Kum. 2004 ¹⁾
AIDS	1	17	6
Anthrax	0	0	0
Botulisme	0	0	0
Creutzfeldt-Jakob	0	1	2
Difteri	0	0	0
Fåresyge	0	1	0
Gonoré	4	119	54
Hepatitis A	2	22	18
heraf smittet i udlandet	0	4	4
Hepatitis B (akut)	0	10	4
Hepatitis B (kronisk)	2	19	33
Hepatitis C (akut)	0	1	0
Hepatitis C (kronisk)	2	49	66
HIV	8	52	48
Hæmorrhagisk feber	0	0	0
Kighoste (børn < 2 år)	2	49	39
Kolera	0	0	0
Legionella pneumoni	0	14	14
heraf smittet i udlandet	0	2	1
Lepra	0	0	0
Leptospirose	0	5	1
Levnedsmiddelbåren sygdom	9	50	54
heraf smittet i udlandet	1	10	8
Meningitis, purulent			
Haemophilus influenzae	0	0	0
Listeria monocytogenes	0	0	1
Streptococcus pneumoniae	0	10	21
Anden ætiologi	0	0	1
Ukendt ætiologi	0	0	3
Under registrering	4	28	-
Meningokokksygdom	0	12	18
heraf gruppe B	0	10	13
heraf gruppe C	0	1	2
heraf uspec.+ andre	0	1	3
Mæslinger	0	0	0
Neuroborreliose	1	12	43
Ornitose	0	2	2
Pest	0	0	0
Plettyfus	0	0	0
Polio	0	0	0
Rabies	0	0	0
Røde hunde (i graviditeten)	0	0	0
Røde hunde (medfødt)	0	0	0
Shigellose	1	19	15
heraf smittet i udlandet	1	18	13
Syfilis	0	13	28
Tetanus	0	2	0
Tuberkulose	6	69	50
Tyfus/paratyfus	0	3	3
heraf smittet i udlandet	0	2	2
VTEC/HUS	2	18	21
heraf smittet i udlandet	2	11	4

¹⁾ Kumulativt antal modtaget i 2005 og i samme periode 2004

Udvalgte laboratoriepåviste infektioner

Antal prøver, isolater og/eller anmeldelser modtaget i laboratorier, Statens Serum Institut.

Tabel 2	Uge 8 2005	Kum. 2005 ²⁾	Kum. 2004 ²⁾
Bordetella pertussis (alle aldre)	17	145	134
Gonokokker	13	72	47
heraf kvinder	1	9	11
heraf mænd	12	63	36
Listeria monocytogenes	0	6	4
Mycoplasma pneumoniae			
Luftvejsprøver ³⁾ PCR	24	458	32
Serumprøver ⁴⁾ MPT	24	298	82
Streptokokker ⁵⁾			
Gruppe A streptokokker	2	25	26
Gruppe C streptokokker	0	4	5
Gruppe G streptokokker	1	25	11
S. pneumoniae	24	236	299
Tabel 3	Uge 6 2005	Kum. 2005 ²⁾	Kum. 2004 ²⁾
Tarmpatogene bakterier ⁶⁾			
Campylobacter	51	288	260
S. Enteritidis	4	32	35
S. Typhimurium	2	46	35
Andre zoon. salmonella	8	42	49
Yersinia enterocolitica	6	30	21

²⁾ Kumulativt antal i 2005 og i samme periode 2004

³⁾ Luftvejsprøver med positiv PCR

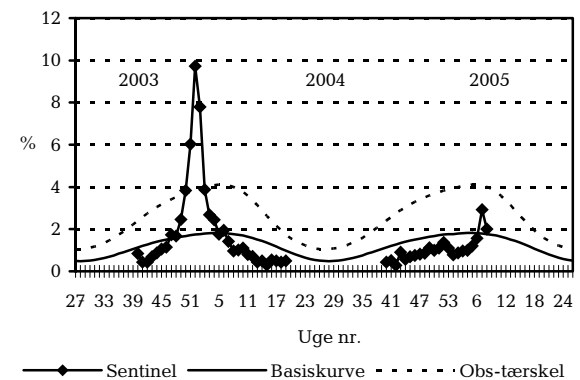
⁴⁾ Serumprøver med positiv komplementbindingstest, MPT

⁵⁾ Isoleret i blod eller spinalvæske

⁶⁾ Se også www.mave-tarm.dk

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2003/2004/2005

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer

Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi

Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

Supplerende information kan ses i Influenza-Nyt på www.ssi.dk/sw2796.asp